

Aan de raad

Samenvatting:

De programmabegroting 2014 geeft het financieel en beleidsmatig kader voor het gemeentelijk beleid in de komende jaren weer. In de kadernota 2014 is de richting aangegeven voor het opstellen van de begroting 2014. De voorstellen in de kadernota zijn nader uitgewerkt en verwerkt in de programmabegroting 2014. Helaas ontkomen we er ook in deze begroting niet aan om ombuigingsvoorstellen te moeten doen. Ook komen we met enkele voorstellen voor nieuw beleid. De ruimte voor nieuw beleid is echter zeer beperkt.

De jaren zijn budgettair sluitend op een klein tekort van € 92.000,-- in 2016 na. Wel is voor de jaren 2015 en verder een taakstelling opgenomen voor de nieuwe raad van € 450.000,-- structureel.

Voorgesteld wordt de programmabegroting 2014 vast te stellen.

Opdracht:

Wettelijke verplichting.

Aanleiding:

In de programmabegroting 2014 wordt een beeld geschetst van de beleidsvoornemens gedurende het komende jaar en de daaraan verbonden budgettaire consequenties. De resultaten daarvan leggen wij hierbij aan u voor.

Doelstelling:

Vaststellen van de programmabegroting 2014 en daarmee het college te autoriseren voor het doen van uitgaven overeenkomstig de begroting.

Mogelijke oplossingen:

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2014 aan. Het is de laatste in een reeks van vier begrotingen gedurende deze raads- en collegeperiode. In maart 2014 vinden de nieuwe gemeenteraadsverkiezingen plaats. In de afgelopen vier jaar is hard gewerkt aan de uitvoering van het college- en coalitieprogramma "Bijgestelde ambities: samen verantwoord verder". In dat kader zijn forse stappen gezet, al speelde de economische recessie ons gedurende de gehele periode parten. Niet alles wat we ons hadden voorgenomen bleek uiteindelijk ook financieel mogelijk.

Bij veel gemeenten staat de begroting dit jaar onder een grote druk. Ook in Hellendoorn. Wij presenteren niettemin ook voor 2014 een sluitende begroting. In de kadernota 2014 hebben we de noodzakelijke bezuinigingsmaatregelen benoemd die er voor moeten zorgen dat Hellendoorn financieel gezond blijft. Deze maatregelen zijn in deze programmabegroting 2014 verder uitgewerkt. Belangrijk onderdeel daarvan is dat we lang niet alles meer zelf kunnen en willen doen. Waar mogelijk zoeken we steeds nadrukkelijker de samenwerking met burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven in onze gemeente. Voor ons als gemeente betekent dit onder andere dat we zaken los zullen moeten laten, dat we anderen stimuleren om dingen op te pakken en dat we ruimte bieden voor eigen keuzes. Voor de ombuiging die in de begroting is opgenomen voor de Noordzuidverbinding verwijzen wij naar onze brief van 26 september 2013 (kenmerk 13UIT10084). Eén van de fundamenten onder ons college- en coalitieprogramma is dat wij de financiën op orde hebben en dat vooral ook zo willen houden. Wij zijn zeer terughoudend

met het aangaan van nieuwe (meerjarige) verplichtingen. Op de maatregelen die vanuit het Rijk op ons afkomen zijn we zo goed mogelijk voorbereid.

Ondanks de economische recessie blijven we ook de komende jaren fors investeren in de kwaliteit en vitaliteit van onze samenleving. Voor 2014 bedraagt het totale investeringsvolume ruim € 21 miljoen. Grote projecten daarin zijn onder andere de nieuwbouw van het scholencluster 'De Twijn' en de VSO Elimschool, het uitvoeringsprogramma openbare verlichting buitengebied en de inrichting van de 'Tuinen van Nijverdal', het Blokkenpark en de omgeving van het nieuwe station. Op die wijze geven we opnieuw een belangrijke impuls aan het voorzieningenniveau binnen onze gemeente. Ook op andere terreinen hebben we extra middelen kunnen vrijmaken voor nieuw beleid en het opvangen van autonome ontwikkelingen. We noemen wat dit betreft slechts het structureel maken van de startersleningen, een actiever werkgelegenheidsbeleid en het onderhoud openbaar groen. Voor implementatie van samenwerkingsmogelijkheden in WT4-verband zijn eveneens extra middelen uitgetrokken. We blijven ons daarnaast inzetten voor de leefbaarheid in de kleine kernen. Het zijn kernen met hun eigen charme en identiteit, meestal gekenmerkt door een rijk verenigingsleven en grote sociale betrokkenheid, maar met minder voorzieningen dichtbij. Een eigentijds voorzieningenniveau, afgestemd op de eigen schaal en situatie, blijven we van groot belang vinden voor de leefbaarheid in deze kernen. Op dit moment lopen projecten zoals het centrumplan Daarlerveen en het plein in Haarle. Eerder hebben we als gemeente al fors geïnvesteerd in het (multifunctionele karakter) van dorps- en buurtaccommodaties.

De dorps- en buurtaccommodaties vervullen van oudsher een belangrijke rol als thuisbasis voor verenigingen en als centrale plek voor vrijetijdsbeleving en ontmoeting voor de dorpsbewoners. Ook andere maatschappelijke functies als onderwijs, medische zorg, kinderopvang en bibliotheekwerk zien we er in toenemende mate aan gekoppeld worden. Een belangrijke ontwikkeling hierbij is de ontwikkeling van woonservicegebieden, waarvoor de komende jaren extra middelen beschikbaar komen.

Ook in 2014 komt er weer veel op ons af. Vanaf 2015 worden decentralisaties vanuit de Rijksoverheid doorgevoerd naar de gemeenten op het gebied van AWBZ begeleiding, Jeugdzorg en de nieuwe Participatiewet. De decentralisaties sluiten goed aan op het bestaande takenpakket en de gemeentelijke positie binnen het openbaar bestuur als eerste overheid die het dichtst bij de burger staat. De decentralisaties bieden dan ook duidelijke kansen om de samenhang in het beleid te vergroten. Dat komt de kwaliteit en de efficiency ten goede. Ondanks de door het Rijk doorgevoerde efficiencykortingen gaan we er vooralsnog vanuit dat dit budgettair neutraal door gemeenten uitgevoerd kan worden. Op dit moment is nog altijd niet duidelijk welke financiële en personele gevolgen deze decentralisaties voor de gemeente Hellendoorn zullen hebben. Globaal kan worden gedacht aan een verdubbeling van het gemeentefonds. Bij maatregelen van een dergelijk kaliber lopen we als gemeente risico's. Zeker nu er nog zo veel onduidelijk is. Dat dwingt ons tot extra voorzichtigheid en beperkt ons in onze mogelijkheden. Met de economische groei wil het in Nederland nog niet echt vlotten. Daar waar de ons omringende landen vooruitgang boeken, blijft het beeld voor Nederland vooralsnog een stuk somberder. De Europese Unie als geheel is inmiddels uit de recessie. Met onze open economie, gericht op handel en transport, moeten we daarvan kunnen profiteren. Het CPB geeft recent aan dat eerst in 2014 de economie weer zal aantrekken, maar dan wel in een veel vlakker tempo dan we voor 2008 gewend waren. Het is vooral de onzekerheid die ons parten speelt. Onzekerheid over de woningmarkt, de rente, onze pensioenen en de kostenontwikkeling in de zorg. Door de economische situatie is ook de economische groei binnen de gemeente Hellendoorn vertraagd. De economische vooruitzichten geven op korte termijn aan dat de hand op de knip wordt gehouden en dat de werkloosheid zal toenemen. We zien dat op allerlei terreinen terug. Het Rijk bezuinigt en wij ontvangen daardoor minder geld uit het gemeentefonds. Voorts zijn bouwprojecten vertraagd, parkeeropbrengsten en legesinkomsten verminderd en neemt het beroep op bijstand gestaag toe. We zijn er dan ook nog niet. Bovendien willen wij niet enkel bezuinigen maar tegelijk de kwaliteiten van onze gemeente op peil houden en waar mogelijk versterken, om kwaliteit en vitaliteit ook in de toekomst veilig te stellen.

In de programmabegroting 2014, die wij u hierbij ter vaststelling aanbieden, schetsen wij u een integraal beeld van onze plannen voor de komende jaren. Zoals we bij de behandeling van de kadernota 2014 ook gezien hebben, vragen we opnieuw veel van onze maatschappelijke partners. Het is een evenwichtig pakket maatregelen in lijn met het beleid zoals we dat de afgelopen jaren hebben ingezet. Voor 2014 is het beeld ook in financiële zin sluitend. Voor de jaren daarna is een taakstelling opgenomen, waar de nieuwe gemeenteraad invulling aan zal moeten geven. In het verdere vervolg van deze programmabegroting 2014 gaan we hier nader op in.

Voorgestelde oplossingen:

Voorgesteld wordt de programmabegroting 2014 vast te stellen.

Burger en overheidsparticipatie:

Niet van toepassing.

Communicatie:

De programmabegroting is vanaf 4 oktober 2013 te raadplegen op de gemeentelijke website en ligt ter inzage in het Huis voor Cultuur en Bestuur en in de bibliotheken.

Effecten meten:

In de programmabegroting 2014 wordt het in het komende jaar te voeren beleid en de daaraan verbonden budgettaire consequenties geconcretiseerd.

Planning:

De programmabegroting 2014 zal in de raadsvergadering van 5 november 2013 worden behandeld.

Concept Besluit:

De programmabegroting 2014 vaststellen.

Nijverdal, 1 oktober 2013

Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

De secretaris,

F. Dijkstra MBA,

de burgemeester,

mevr. A.H. Raven BA,

Advies commissie(s):

De commissies SLZ, GGB en ABZM stemmen ermee in dat het voorstel wordt voorgelegd aan de raad.

Nr. 13INT03247

Nijverdal, 5 november 2013

Aldus besloten,

De raad van Hellendoorn,

De griffier,

Drs. K. Zomer

de voorzitter,

mevrouw A.H. Raven BA.

Bijlagen:

De programmabegroting 2014 ligt voor u bij de stukken ter inzage.